

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

MAYIS 2018

HAZIRLAYANLAR: HÜLYA YILDIRIM

 Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

MAYIS 2018

HAZIRLAYANLAR: HÜLYA YILDIRIM

Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ - MAYIS 2018

Hazırlayanlar: Hülya Yıldırım

Yayınlayan: Ekoloji Kolektifi Derneği

Yayın Tarihi: Haziran, 2018

Tasarım Konsept: Ahmet Öđüt

Tasarım Uygulama: Cömert Uygur Erdem

Kategori: Bülten

Ekoloji
Kolektifi

EKOLOJİ KOLEKTİFİ DERNEĞİ

📍 Farabi sk No: 24/16 Çankaya/Ankara

☎ +90 (312) 425 7764 ✉ iletisim@ekolojikolektifi.org

🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 @ekolojikolektif 📘 ekoloji.kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ MAYIS 2018

“Türkiye’de ve Dünyada Enerji Politikası,” “Politik Demeçler,” “Termik Santral Karşısı Mücadeleler,” “Yargı Kararları,” “İzin Süreçleri” ve “Kazalar, Kirlilik ve Etkiler” başlıklarında, termik santral gündemine ilişkin Mayıs 2018’de yayınlanan haberleri derledik.

TÜRKİYE’DE VE DÜNYADA ENERJİ POLİTİKASI

İklim Değişikliğiyle Mücadele Çağrısı¹

“Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, resmi temaslarda bulunmak üzere geldiği Avustralya’nın Sydney kentindeki Sydney Opera Evi’nde onuruna verilen yemeye katıldı.

Macron, burada yaptığı konuşmada Başbakan Malcolm Turnbull’a hem parlamentoda hem de parti içinde karşılaşabileceği siyasal engellere rağmen “irade gücünü” kullanarak iklim değişikliğiyle mücadele etme çağrısı yaptı.

Konu hakkında Avustralya’da yaşanan siyasi ve ekonomik tartışmaların farkında olduğunu ve buna saygı duyduğunu hatırlatan Macron, “Bence, gerçek liderler mevcut çıkarlara saygı duyanlardır ama aynı zamanda da daha stratejik şeylere katılmaya karar verenler olduğunu düşünüyorum. Eğer harekete geçmezsek Pasifik’teki sayısız devlet birkaç yıl içinde yok olabilme riski altında. Çocuklarımızın hayatını feda etmeye karar verirsek, bu hayat ne kadar iyi olabilir ki? Bu bir seçenek olamaz.” dedi.

Temasları kapsamında Macron’un, Turnbull ile yapacağı ikili görüşmelerde askeri ve siber güvenliğe yönelik iş birliğini derinleştirmenin yanı sıra ticari konularında yeni anlaşmaların imzalanması bekleniyor.”

Enerji Bakanı Albayrak Çin’de²

“Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak, Çin’in başkenti Pekin’de enerji alanında önemli görüşmelerde bulundu. Albayrak, programının ilk ayağında Çin Ulusal Enerji İdaresi Direktörü Nur Bekri ile bir araya geldi. Görüşmede, iki ülke arasında enerji alanındaki işbirliğinin ileriye taşınması konusunda fikir birliğine varıldı. Ardından Albayrak, Çin Elektrik Yatırım Şirketi’ni (SPIC) ziyaret etti. Burada SPIC Başkanı Ming Cingping ve Çin Nükleer Teknik Şirketi (SNPTC) Başkanı Vang Fıngşüe ile bir araya gelen Albayrak’ın temalarında, Türkiye’de yapılması planlanan üçüncü nükleer santral konusu görüşüldü. Albayrak’ın bir sonraki durağı ise yine nükleer teknoloji alanında oldu. Çin Atom Enerjileri İdaresi (CAEA) Başkanı Vang Yiren ile bir araya gelen Albayrak’ın görüşmesinin ardından, CAEA ile AR-GE, insan kaynakları, eğitim alanlarında işbirliği yapılması için mutabakat sağlandı. Albayrak, buradaki temasları sonrası dünyanın en bü-

1 <https://www.timeturk.com/macron-dan-iklim-degisikligiyle-mucadele-cagrısı/haber-891132>, Erişim tarihi: 02.05.2018

2 <https://www.sabah.com.tr/ekonomi/2018/05/04/enerji-bakani-albayrak-cinde>, Erişim tarihi: 04.05.2018

yük elektrik dağıtım kapasitesine sahip organizasyonlarından biri konumundaki Çin'in State Grid şirketini ziyaret etti. Kurumun başkanı Şu Cinbao ile görüşen Albayrak, şirketin elektrik üretim ve dağıtım ağına ilişkin kapsamlı bilgi aldı. Ardından elektrik alanında işbirliğini geliştirmek için iyi niyet anlaşması imzalandı. Albayrak, ayrıca dünyanın en büyük bankası olan ve yakın zamanda Türkiye'de de faaliyete başlayan China Industrial and Commercial Bank of China'yı (ICBC) ziyaret etti. ICBC Başkanı Yi Huimien tarafından karşılanan Albayrak'ın görüşmesinde Türkiye'deki enerji yatırımlarında finansman ve uzun vadeli stratejik işbirliği konuları ele alındı."

POLİTİK DEMEÇLER

Orhan Sarıbal: Termik Santral Ciddi Ekolojik Sorunları Yol Açar³

“CHP Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal, Mecliste düzenlediği basın toplantısında, Çanakkale’nin Karabiga yöresine kurulması planlanan termik santralin, iki kıta üzerindeki konumu ile eşsiz bir coğrafyada yer alan kenti olumsuz etkileyeceğini savundu. Termik santral kurma çalışmalarının devam ettiğini belirten Sarıbal, en az termik santral kadar ciddi sağlık, sosyoekonomik ve ekolojik sorunlara yol açacak bir başka sorunun ise bölgede gerçekleştirilen madencilik faaliyetleri olduğunu öne sürdü. Sarıbal, bölgede 15’ten fazla şirketin Kazdağları’nın kadim doğasını katletmek pahasına maden işletmesi açabilmek için “ellerini ovuşturduğunu” anlattı. Çanakkale’nin yüzde 54’ünün ormanlarla kaplı olduğunu, yapılan maden arama faaliyetleri ile Kazdağları’nın talan edilmek istendiğini savunan Sarıbal, “Bölgede volkanik bir yapı var ve sürekli hareket halindedir. Kapalı sistem arama işlemlerinin yapılması da mümkün değildir. 1,5 gram maden çıkarabilmek için 4 ton suyun kirlenmesi anlamına gelmektedir. Yapılmak istenen büyük bir doğa katliamıdır. Buradan Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu’nu bir kez daha göreve davet ediyoruz.” dedi.”

16 Yıllık Doğa Talanına TAMAM!⁴

“(...)

Doğa şirketlere sunuldu: Madde 8o

“Devletin doğaya el koyma maddesi” olarak bilinen bu madde ile doğa ve kentlere yönelik talan projeleri önündeki kısıtlayıcı hükümler kaldırıldı. Bakanlar Kurulu’nun yetkilendirilmesi ile yatırımlar için alınması gereken her türlü idarî izin ve “olur” mekanizması ve bunlara dair idarî süreçler devreden çıkmış oldu. Kıra ve kente telafisi imkânsız ekolojik yıkımlar getirecek olan plan ve şehircilik ilkelerine aykırı projelere; ruhsatsız, imar izinsiz, ÇED’siz ve yargı yolu önden kapatılmış olarak başlanabilecek.

Sit alanları daraltıldı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türkiye genelinde 2.5 milyon hektar sit alanını gözden geçirdi. Kimi yerler sit olmaktan çıkarıldı, kimi yerlerin derecesi düşürüldü. Böylece artık, jeolojik dönemlere ait, ender bulunan ve doğal güzellikleri sebebiyle dikkati çeken öte yandan da inşaata kapalı yerler anlamına gelen ‘Sit alanları’ için tam bir yasal korumadan bahsetmenin olanağı kalmadı.”

3 <http://www.anadolugazete.com.tr/orhan-saribal-termik-santral-ciddi-ekolojik-sorunlari-yol-acar-68549h.htm>, Erişim tarihi: 10.05.2018

4 <https://www.birgun.net/haber-detay/16-yillik-doga-talanina-tamam-216947.html>, Erişim tarihi: 23.05.2018

TERMİK SANTRAL KARŞITI MÜCADELELER

Eskişehir’de Termik Santral Tepkisi⁵

“Eskişehir’de de DİSK, KESK, TMMOB ve Eskişehir ile Bilecik Tabip Odası’nın çağrısıyla bir araya gelen işçi ve emekçiler, Aytaç Caddesinden Sıhhiye Meydanına yürüdü. Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı Yılmaz Büyükerşen, Odunpazarı Belediye Başkanı Avukat Kazım Kurt, Tepebaşı Belediye Başkanı Ahmet Ataç’ın da katıldığı mitingde alana “Kömürlü Termik Santral İstemiyoruz” pankartı asıldı.”

Porsuk Çayı’nda Termik Mesajı⁶

“Greenpeace üyeleri Porsuk Çayı’nda “Kömüre Es Geç” mesajı veren bir pankart açtı ve Alpu Ovası’nda yapılması planlanan kömürlü termik santrale tepki gösterdi.”

TEMA: “Büyük Ovalarda” Termik Santral Projelerine Karşıyız⁷

“2017 ve 2018’de Resmi Gazete ‘de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararları ile toplam 6.8 milyon hektarı kaplayan 243 ova “Büyük ova koruma alanı” ilan edildi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın projelendirdiği ve yatırım için hazırlık yaptığı bazı termik santraller de Büyük Ovaların içerisinde yer alıyor. TEMA Vakfı başlattığı “Kömür Üzer” kampanyası ile kömürlü termik santrallerin ve kömür madenciliğinin tarım alanlarına verdiği zarara dikkat çekmek için yurt genelinde çalışmalar gerçekleştiriyor.”

5 Eskişehir’de Termik Santral Tepkisi, Evrensel, 02.05.2018, s. 5

6 Porsuk Çayı’nda Termik Mesajı, Eskişehir Yenigün Gazetesi, 06.05.2018

7 <http://www.elbistaninsesi.com/guncel/tema-buyuk-ovalarda-termik-santral-projelerine-karsiyiz-h56696.html>, Erişim tarihi: 24.05.2018

YARGI

KARARLARI

Amasra'da Termik Santral İçin "ED Olumlu" Kararının İptali Talebine Ret⁸

"Bartın'ın Amasra ilçesinde kurulması planlanan termik santral için verilen 'ED olumlu' kararının iptali istemiyle açılan davada, mahkeme, Bartın Platformu'nun talebini reddetti. Amasra'da kurulması planlanan termik santral için verilen 'evresel Etki Deęerlendirmesi (ED) olumlu' kararının iptali için Bartın Platformu, 7 Kasım 2016 tarihinde topladığı 2 bin 19 imza ile Zonguldak İdare Mahkemesi'nde dava açtı. Zonguldak İdare Mahkemesi geçen günlerde kararını vererek, 'ED olumlu' kararını iptal etmedi. Bartın Platformu karar ile ilgili olarak Bartın Belediyesi'nin sinema salonunda basın açıklamasında bulundu."

⁸ <http://www.haberturk.com/bartin-haberleri/61082434-amasrada-termik-santral-icin-ced-olumlu-kararinin-iptali-talebine-ret>, Erişim tarihi: 24.05.2018

İZİN SÜREÇLERİ

Tarım Arazileri Önce Toplaştırıldı, Sonra Şirkete Verildi⁹

“(...)Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile miras ya da satış yoluyla arazilerin belirlenen ölçeklerin altında bölünmesine engel olunuyor. Bu ölçeklere uymayan tarım alanlarında çiftçilik yapanlara ve “çiftçi kayıt sistemi”ne kayıtlı olmayanlara destek tarımsal destek verilmeyecek. Bu yolla belirlenen küçük parseller, parası olanların elinde toplanacak.

“Toprakların korunması gibi bir anlayışla hareket edildiği” tezini hükümetin şu uygulamaları tekzip ediyor: Tarım arazilerinin enerji, maden yatırımlarına ve kentsel rant politikalarına açılması. 20 yıllık ot parasını yatıranın meraları her türden imara açılabilmesi. Büyükşehir yasası ile kırsal alanların imar planları içine alınması. Yenilenebilir enerji, ‘üstün kamu yararı’ gibi gerekçelerle tarım arazilerinin sanayi alanına çevrilebilmesi.”

9 <https://www.evrensel.net/haber/351850/tarim-arazileri-once-toplastirildi-sonra-sirkete-verildi>, Erişim tarihi: 06.05.2018

KAZALAR, KİRLİLİK VE ETKİLER

Aliğa Dilovası Olabilir¹⁰

“(…)Termik Santrallerin hava, toprak ve su kirliliğine yol açtığına altını çizen Prof. Dr. Erdem “Hava kirliliği, Aliğa’nın merkezinde sınır değerlerinin çok üzerinde, Aliğa kaynaklı kirlilik Menemen’i, Karşıyaka’nın ve Bornova’nın bir bölümünü, Bayraklı’yı, Alsancak’ı ve Gazimir’i etkiliyor” ifadelerini kullandı. Aliğa ilçe merkezinde hava kirliliğinin üst seviyelerde olduğuna dikkat çeken Erdem, “Filtrasyon sistemlerinin zaman zaman çalıştırılmaması sorunları da var. Filtrasyon sistemleri çalıştırılmadığı zaman emisyon anlık olarak çok yükselebiliyor. Ama adam cezaı ödüyor, devam ediyor. Anlık olarak ölçüldüğü söyleniyor ama ölçümlerin yapıp yapılmadığından kuşkuluyum. Gece kaçak çalıştırıp 150 bin TL ödemiş birisi, haberlere çıktı.” diye konuştu.”

Düşük Karbon Kahramanı, “Bereket Enerji”¹¹

“Kısa adı SÜT-D olan Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Derneği Başkanı Prof. Dr. Filiz Karaosmanoğlu’nun yönettiği oturumda konuşan Bereket Enerji Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Ceyhan Saldanlı, enerji sektörünün geleceği ve karbon salımının azaltılması konularında önemli açıklamalar yaparak; “Gerekli önlemler alınmazsa dünyanın iklimi geri döndürülemez şekilde değişiyor.” uyarısında bulundu.”

Termik Santralde İş Kazası:1 Ölü¹²

“Manisa’nın Soma ilçesinde özel firmaya ait termik santralde asansör boşluğuna düşen işçi hayatını kaybetti.”

Yatağan cehennemine hoş geldiniz: 48 köy haritadan silinecek¹³

Zeytincilikle geçinen köyleri, termik santrale kömür sağlamak için yutan madencilik yeni kurbanlar peşinde. Tüm ruhsat alanlarında madencilik faaliyeti yapılırsa Muğla’da 48 köy haritadan silinecek. Yatağan Termik Santral’nin kuzeyindeki açık ocak kömür madeni yasalarla korunan zeytinlikleri yutarak ilerliyor, madenin ilerleyişi sırasında oluşan toprak kaymaları yüzünden taşınan köylerse yavaşça yok oluyor. Aynı sırada termik santral işleten Bereket Enerji, köylülerin arazilerinden söktüğü zeytin ağaçlarından ürettiği zeytinyağıyla ‘madalya’ kazanıyor. Geleneksel geçim kaynağını yitirmemek için mücadele edip zeytinliklerini madencilere satmayan Turgut Köyü sakinleri ise KOAH, astım, bronşit, amfizem ve kanserle mücadele ediyor.

Turgut Köyü Kömür Ocaklarına Direniyor¹⁴

“Türkiye’de kömürlü termik santrallerin yol açtığı çevre ve sağlık sorunları dendi mi akla gelen ilk yerlerden olan Yatağan bugünlerde eski günlerini mumla aratabilecek yeni bir termik santral projesini tartışıyor. 15’e yakın köyü, on binlerce zeytin ağacını, birinci sınıf tarım topraklarını yok edeceği söylenen termik santralin tahribatı kültürel bakımdan da büyük olacak.

Tarımı, Tarihi, Zeytinlikleri, Yaşamı Tehdit Ediyor

Eski adı Leyne olan Yatağan’a 10 km uzaklıkta bulunan Turgut beldesi son haftalarda komşuları Yeşilbağcılar’ın kaderini yaşayacakları endişesiyle yatıp kalkıyor. Yatağan termik santralinin kömür alımı sahasında bulunan Yeşilbağcılar’ın bir kısmı madenci şirket tarafından istimlak edilerek, köy aşağı ovaya taşınmış. Köyün daha yüksekte kalan kısmındaki evler ile yeni taşınan yer arasında ise devasa bir kömür madeni

10 Aliğa Dilovası Olabilir, Aydınlık Ege, 01.05.2018, s. 7

11 Düşük Karbon Kahramanı, “Bereket Enerji”, Muğla Hamle Gazetesi, 01.05.2018, s.2

12 Termik Santralde İş Kazası:1 Ölü, Yenigün Manisa Gazetesi, 05.05.2018, s.3

13 <http://www.diken.com.tr/yatagan-cehennemine-hos-geldiniz-48-koy-haritadan-silinecek/>, Erişim tarihi: 28.06.2018

14 <https://www.evrensel.net/haber/353640/cepecevre-yasam-turgut-koyu-komur-ocaklarina-direniyor>, Erişim tarihi: 29.05.2018

çukuru oluşmuş.”

Zeytinlikleri Söken Termik Santrale Zeytin Dostu Ödülü¹⁵

“Muğla’da, Yatağan Turgutlular zeytinliklerini ellerinden alıp kömür ocağı yapan şirkete “Zeytin Dostu Derneği” tarafından altın madalya verilmesini protesto etti. Turgut Yardımlaşma Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Derneği binasında bir araya gelen Turgutlular, bölgedeki zeytinlikleri söküp ekolojik yıkıma yol açan termik santrale Zeytindostu Derneği tarafından altın madalya verilmesini kara mizah olarak niteledi.

Termik Santral Köyleri Yok Etti

Başın toplantısında konuşan Dernek Başkanı Kazım Erol, Eskişehir, Yeşilbağcılar ve Turgut’a kadar uzanan coğrafyadaki yüz binlerce zeytin ağacının antik Karia’dan günümüze kadar tarihe tanıklık ettiğini, yörede yaşayan insanların kültürüne ve ekonomisine katkı sağladığını belirtti. Yatağan Termik Santrali’nin Bağyaka köyünden başlayarak, Eskişehir ve Yeşilbağcılar Köylülerini yerinden yurdundan ettiğini belirten Erol, sıranın eski adı Leyne olan Turgut beldesine geldiğini dile getirdi. Madencilik yüzünden köylülerin gözyaşı ve acılar içinde köylerini terk etmek zorunda kaldıklarını ifade eden Erol, insanların topraklarının yok pasına ellerinden alınarak yoksulluğa sürüklendiğini vurguladı.”

İklim Değişikliği Hastalıkları Artıracak¹⁶

“İstanbul’da gerçekleşen 6. Gıda Güvenliği Kongresi’nde konuşan Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Gıda Güvenilirliği ve Tüketici Koruma Yetkili Mary Kenny, “İklim değişikliği gıda kaynaklı hastalıkların tedavisini zorlaştıracak” dedi.”

I5 <https://www.evrensel.net/haber/351814/zeytinlikleri-soken-termik-santrale-zeytin-dostu-odulu>, Erişim tarihi: 06.05.2018

I6 İklim Değişikliği Hastalıkları Artıracak, Yurt Gazetesi, 07.05.2018, s.5

📍 Farabi Sk. No:24/16, Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 7764
✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 @ekolojikolektif 📘 ekoloji.kolektifi

📍 Farabi Sk. No:24/16, Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 7764
✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 [@ekolojikolektif](https://twitter.com/ekolojikolektif) 📘 [ekoloji.kolektifi](https://www.facebook.com/ekoloji.kolektifi)